

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 16 юни 2023 г.
(OR. en)

10770/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0180(NLE)

ACP 59
WTO 81
RELEX 750
COAFR 205
FDI 9

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисиия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	16 юни 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 312 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА за подписване, от името на Европейския съюз, на Споразумението за улесняване на устойчивите инвестиции между Европейския съюз и Република Ангола

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 312 final.

Приложение: COM(2023) 312 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.6.2023 г.
COM(2023) 312 final

2023/0180 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за подписване, от името на Европейския съюз, на Споразумението за улесняване
на устойчивите инвестиции между Европейския съюз и Република Ангола**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

През 2020 г. в цялостната стратегия на Европейския съюз (ЕС) с Африка беше включено предложение за *„разработване на по-амбициозни мерки за улесняване, привличане и подкрепа на инвестициите в Африка“*¹.

Република Ангола (наричана по-нататък „Ангола“) е 7-та по големина инвестиционна дестинация за инвеститорите от ЕС на африканския континент, като покрива 5,4 % от преките чуждестранни инвестиции на ЕС (9,9 милиарда евро преки чуждестранни инвестиции през 2020 г.). Докато икономиката на Ангола понастоящем се основава на изобилие от суровини и енергийни ресурси, страната се стреми да диверсифицира своя икономически модел и през последните години положи значителни усилия за подобряване на инвестиционния климат за чуждестранните и местните инвеститори. Ангола е в процес на започване на преговори за присъединяване към Споразумението за икономическо партньорство (СИП) между ЕС и групата по СИП на Южноафриканската общност за развитие („ЮАОР“). В СИП обаче не се съдържат конкретни разпоредби относно инвестициите.

На 8 септември 2020 г. изпълнителният заместник-председател на Европейската комисия Валдис Домбровскис и министърът на търговията и промишлеността на Ангола Виктор Фернандеш направиха съвместно изявление, в което потвърдиха *„намерението си да започнат проучвателни дискусии относно инвестиционно споразумение между ЕС и Ангола, в допълнение към СИП, насочено към улесняването на инвестициите“*².

На 23 март 2021 г. Комисията прие препоръка за решение на Съвета³ за разрешаване на започването на преговори с Ангола по споразумение за улесняване на инвестициите. На 26 май 2021 г. Съветът на Европейския съюз разреши започването на преговори⁴ и прие указания за водене на преговорите.

На 22 юни 2021 г. ЕС и Ангола започнаха преговори по споразумение за улесняване на устойчивите инвестиции (наричано по-долу „споразумението“) След четири кръга преговори ЕС и Ангола приключиха преговорите на 18 ноември 2022 г.

Общата цел на споразумението е да се подобри инвестиционният климат и да се улесни мобилизирането и задържането на инвестиции между ЕС и Ангола въз основа на модерни и опростени правила, мерки и процедури, свързани с преките чуждестранни инвестиции. По този начин със споразумението ще се насърчава устойчивото развитие, икономическият растеж и създаването на работни места и ще се укрепят двустранните отношения в сферата на инвестициите. То също така предоставя стабилна платформа, която ще допринесе за диверсификацията на икономиката на Ангола и интегрирането ѝ

¹ Съвместно съобщение от 2020 г. „Към цялостна стратегия с Африка“, JOIN(2020) 4 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52020JC0004>

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84859/5th-angola-eu-ministerial-meeting-joint-way-forward_en

³ Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Република Ангола за улесняване на инвестициите, COM (2021) 138 final

⁴ Решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори с Република Ангола за споразумение относно улесняване на инвестициите, док. 8441/21, 20 май 2021 г.

в световната икономика.

Това споразумение е първото споразумение за улесняване на инвестициите, което ЕС някога е договарял, и приложеното предложение за решение на Съвета представлява правният инструмент, с който се разрешава подписването на споразумението от името на Европейския съюз.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Горепосочените цели са съвместими с Договора за Европейския съюз (ДЕС), според който ЕС следва *„да насърчава интеграцията на всички страни в световната икономика, включително чрез постепенно премахване на пречките пред международната търговия“*⁵.

Целите са също така в пълно съответствие с целите на Споразумението⁶ от Котону и общите принципи, залегнали в него.

Настоящото споразумение съответства на Приоритетно действие 12 („постигане на споразумения за устойчиви инвестиции с Африка и южното съседство“) от прегледа на търговската политика на Комисията⁷, съгласно което Комисията обяви намерението си да *„предложи нова инициатива за устойчиви инвестиции на партньорите или регионите в Африка и южните съседни държави, които са заинтересовани от такава инициатива (...) под формата на самостоятелни инвестиционни споразумения или като част от осъвременяването на съществуващи търговски споразумения.“*

Настоящото споразумение ще допълни и бъдещото „Споразумение за улесняване на инвестициите за развитие“, което понастоящем се договаря в рамките на Световната търговска организация.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Целите са съгласувани с други политики на ЕС, по-специално с политиката на ЕС за развитие.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

В съответствие със Становище 2/15 на Съда от 16 май 2017 г. относно ССТ между ЕС и Сингапур всички области, обхванати от споразумението, ще попаднат в обхвата на изключителната компетентност на ЕС, и по-конкретно в обхвата на член 207, параграф 1 от ДФЕС (преки чуждестранни инвестиции).

Вследствие на това настоящото споразумение трябва да се подпише от Съюза с решение на Съвета на основание член 218, параграф 5 от ДФЕС и трябва да се сключи от Съюза с решение на Съвета на основание член 218, параграф 6 от ДФЕС, след като се получи съгласието на Европейския парламент.

⁵ Член 21, параграф 2, буква д) от ДЕС.

⁶ СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО между членовете на Групата страни от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, от една страна, и Европейската общност и нейните държави членки, от друга страна, подписано в Котону на 23 юни 2000 година

⁷ Съобщение на Европейската комисия „Преглед на търговската политика — отворена, устойчива и решителна търговска политика“, COM(2021) 66 final

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Настоящото споразумение не обхваща въпроси, които попадат извън изключителната компетентност на ЕС.

- **Пропорционалност**

Настоящото споразумение е в съответствие с принципа на пропорционалност, тъй като сключването на международно споразумение е подходящият инструмент за поемане на реципрочни права и задължения със субект на международното право, като чужда държава.

Настоящото споразумение е пряко насочено към постигането на целта на ЕС в областта на външната дейност и допринася за политическия приоритет „ЕС като по-силен участник на световната сцена“. То е в съответствие с ориентацията на Глобалната стратегия на ЕС за взаимодействие с останалите партньори и за обновяване на външните партньорства на Съюза по отговорен начин с цел постигане на външните приоритети на ЕС. То допринася за целта на ЕС за създаване на сигурни, диверсифицирани и устойчиви вериги на доставки⁸, както и за целите на ЕС в областта на търговията и развитието.

- **Избор на инструмент**

Настоящото предложение е в съответствие с член 218, параграф 5 от ДФЕС, който предвижда приемането от Съвета на решения за подписване на международни споразумения. Не съществува друг правен инструмент, който да може да бъде използван за постигане на целта, изложена в настоящото предложение.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не е приложимо.

- **Консултации със заинтересованите страни**

От юни до ноември 2020 г. Комисията проведе обществена консултация⁹ с цел получаване на информация от страна на Европейския парламент, държавите членки, заинтересованите страни и гражданското общество относно търговската политика на Европейския съюз, включително начините за укрепване на отношенията на ЕС в сферата на търговията и инвестициите със съседните държави и Африка.

Комисията провежда редовни консултации със заинтересованите страни, включително в експертната група за търговските споразумения¹⁰ и в рамките на диалога с гражданското общество¹¹. По-специално преговорите по настоящото споразумение

⁸ Съобщение на Комисията *Сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение в подкрепа на двойния преход*, COM (2023) 165 final.

⁹ https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/consultation-trade-policy-review_bg

¹⁰ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

¹¹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

бяха представени и обсъдени по време на диалозите с гражданското общество на 24 ноември 2021 г. и 17 март 2023 г.

Преди и по време на преговорите държавите — членки на ЕС, бяха редовно информирани и консултирани устно и писмено по различните аспекти на преговорите чрез работната група „Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ)“ на Съвета и комитета „Търговска политика“ (Услуги и инвестиции). Европейският парламент беше информиран чрез своята комисия по международна търговия (INTA), по-специално в контекста на специален семинар¹² на 26 октомври 2022 г. Текстовете, по които постепенно се постигаше съгласие при преговорите, бяха предоставяни на двете институции

Освен това по време на преговорите Комисията публикува на своя уебсайт¹³ и редовно актуализира докладите от кръговете от преговорите, предложенията за текстове, съобщенията за медиите, информационните документи и други информационни материали.

- **Събиране и използване на експертни становища**

При започването на преговорите Комисията разчиташе на външен експертен опит, събран в контекста на прегледа на инвестиционната политика в Ангола¹⁴, извършен от Конференцията на ООН за търговия и развитие (УНКТАД), и на проучване¹⁵, проведено от Световната банка. И двата доклада са изготвени с финансовата подкрепа на ЕС. Докладът на УНКТАД предостави информация относно инвестиционната рамка на Ангола и пречките пред инвестиционния климат. Те се отнасят до системата за влизане и установяване на инвестиции, оперативните разпоредби и капацитета и координацията в администрацията. Тези проблеми ограничават способността на Ангола да използва пълноценно огромния си потенциал за привличане на инвеститори в различни сектори. В доклада на Световната банка се посочва, че инвеститорите изтъкват като фактори от критично значение, които оказват влияние върху решенията им за извършване на инвестиции в развиващите се държави, липсата на прозрачност и предвидимост при работа с публичните агенции, внезапните промени на законовите и подзаконовите актове и забавянията при получаването на разрешения и одобрения от страна на правителството. Това са областите, обхванати от споразумението.

- **Оценка на въздействието**

Успоредно с преговорите беше извършена оценка на въздействието върху устойчивото развитие¹⁶ от външен изпълнител, обхващаща както присъединяването на Ангола към

¹² Семинар на тема „Пътят напред за отношенията между ЕС и Африка в областта на търговията и инвестициите“, 26 октомври 2022 г.

¹³ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/southern-african-development-community-sadc/eu-angola-negotiations_bg

¹⁴ Вж. УНКТАД, „Преглед на инвестиционната политика в Ангола“ https://unctad.org/system/files/official-document/diaepcb2019d4_en.pdf

¹⁵ Вж. Световна банка, *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses (Задържане и разширяване на преките чуждестранни инвестиции, политически риск и мерки в областта на политиката)*, <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>

¹⁶ Вж. Оценка на въздействието върху устойчивото развитие в подкрепа на търговските преговори с Ангола за присъединяване към СИП между ЕС и ЮАОР, окончателен доклад,

СИП между ЕС и ЮАОР, така и споразумението. Целта на проучването е да се установят потенциалните икономически и социални въздействия, както и въздействията върху правата на човека и околната среда, произтичащи от разпоредбите на СИП и на споразумението. В рамките на СИП изпълнителят се консултира с вътрешни и външни експерти и проведе консултации със заинтересованите страни както в ЕС, така и в Ангола.

СИП потвърждава положителното въздействие на споразумението върху икономиката на Ангола, като подчертава и взаимното допълване между споразумението, присъединяването към СИП между ЕС и ЮАОР и техническата помощ в подкрепа на двата процеса. В оценката на въздействието върху устойчивото развитие не се посочват отрицателни въздействия на споразумението върху заетостта, трудовите права, правата на човека или околната среда.

Оценката на въздействието върху устойчивото развитие, обхващаща както присъединяването на Ангола към СИП между ЕС и ЮАОР, така и споразумението, беше извършена от външния изпълнител „ВКР Economic Advisors“.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се прилага.

- **Основни права**

Предложението не засяга защитата на основните права в Съюза.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото споразумение няма отражение върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Споразумението включва институционални разпоредби, с които се определя структурата на изпълнителните органи за непрекъснато наблюдение на неговото изпълнение, действие и въздействие.

С главата за институциите от споразумението се създава „Комитет по улесняване на инвестициите“, чиято основна задача е да гарантира доброто и ефективно действие на Споразумението. Със споразумението също така се установява диалог с гражданското общество, който се провежда ежегодно във връзка със заседанието на Комитета по улесняване на инвестициите.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Общата цел на настоящото споразумение е да улесни привличането и разширяването на инвестициите между ЕС и Ангола с цел икономическа диверсификация и устойчиво развитие.

Споразумението се състои от четири глави, в които са разгледани по същество следните въпроси:

- Предвидимост и прозрачност на мерките, свързани с инвестициите, например чрез изискване за публикуване на всички инвестиционни закони и условия и насърчаване на използването на единни информационни портали за инвеститорите;
- Рационализиране на процедурите за издаване на разрешения чрез бързо обработване на заявленията и насърчаване на електронното управление;
- Координационни звена и участие на заинтересованите страни с цел улесняване на взаимодействията между инвеститорите и администрацията;
- Инвестиции и устойчиво развитие чрез включване на най-новия подход на ЕС относно ангажиментите за „търговия и устойчиво развитие“ и отговорно бизнес поведение.

Главата „Предотвратяване и уреждане на спорове“ се основава на сътрудничество между страните и търсене на взаимноприемливо решение, но също така включва възможността за междудържавен арбитраж като крайна мярка, в допълнение към правилата за медиация.

Като цяло се очаква споразумението да доведе до подобряване на бизнес климата в Ангола, което ще бъде от полза както за чуждестранните, така и за местните предприятия. В резултат на това чуждестранните инвеститори ще бъдат насърчавани да останат по-дълго, като допринасят в дългосрочен план за местната икономика. Освен съществуващите инвеститори споразумението има за цел също така да привлече нови инвеститори в Ангола, по-специално малки и средни предприятия, които срещат повече трудности при преминаването през продължителни и сложни процедури за инвестиране в чужбина.

Заради факта, че споразумението подобрява правната сигурност за инвестициите във всички сектори, се очаква то да допринесе за икономическата диверсификация на Ангола към нови сектори, като например износ на храни, производство или услуги. Споразумението включва и разпоредби, насочени към укрепване на връзките между чуждестранните инвеститори и местните доставчици.

И накрая, споразумението включва и важно измерение в инвестиционните отношения между ЕС и Ангола, свързано с устойчивото развитие, включително ангажименти да не се отслабва законодателството в областта на околната среда и на трудовата заетост и стандартите с цел привличане на инвестиции, както и да не се отказва прилагането, нито да се допускат дерогации от това законодателство. Споразумението включва и ангажименти за ефективно изпълнение на международните споразумения в областта на труда и околната среда, включително Парижкото споразумение. Споразумението изисква насърчаване на отговорните бизнес практики от страна на инвеститорите и укрепва двустранното сътрудничество по свързаните с инвестициите аспекти на политиките в областта на изменението на климата и равенството между половете.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за подписване, от името на Европейския съюз, на Споразумението за улесняване на устойчивите инвестиции между Европейския съюз и Република Ангола

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 4, първа алинея във връзка с член 218, параграф 5 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) На 6 май 2021 г. Съветът упълномощи Комисията да договори споразумение между Европейския съюз и Република Ангола за улесняване на инвестициите („Споразумението“).
- (2) На 18 ноември 2022 г. преговорите по Споразумението между Европейския съюз и Република Ангола приключиха успешно.
- (3) Поради това Споразумението следва да бъде подписано от името на Съюза, при условие че бъде сключено на по-късна дата,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Подписването на Споразумението между Европейския съюз и Република Ангола за улесняване на устойчивите инвестиции („Споразумението“) се одобрява от името на Съюза, при условие че то бъде сключено.

Член 2

Генералният секретариат на Съвета изготвя акта за предоставяне на пълномощия на лицето или лицата, посочени от преговарящия по Споразумението, за подписването му от името на Съюза, при условие че бъде сключено.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател